

ANNA BABICKA-WIRKUS
Akademia Pomorska w Słupsku

THE EUROPEAN CONFERENCE ON EDUCATIONAL RESEARCH – Z PERSPEKTYWY KILKULETNIEGO UCZESTNICTWA

The European Conference on Educational Research, czyli ECER jest corocznie odbywającą się konferencją, której tematyka oscyluje wokół problematyki edukacji w szerokim rozumieniu. Interdyscyplinarne podejście do edukacji zapewniają liczni uczestnicy, reprezentujący różne nauki, którzy rokrocznie zjeżdżają z całego świata, aby wspólnie tworzyć nową jakość teorii i praktyki wychowania i kształcenia. Każdego roku problematyka konferencji koncentruje się wokół istotnego dla współczesnej edukacji zagadnienia, które wymaga dyskusji na poziomie nie tylko europejskim, ale wręcz światowym. Wieloaspektowość i wielogłosowość toczonych debat sprzyja odsłonięciu różnorodnych mechanizmów politycznych, społecznych, kulturowych czy też instytucjonalnych, w które uwikłane są niezmiernie ważne, a jakże często bagatelizowane w dyskursie potocznym kwestie kształcenia i wychowania.

ECER jest międzynarodowym wydarzeniem organizowanym przez European Educational Research Association (EERA), które skupia ponad dwadzieścia krajowych i regionalnych stowarzyszeń zajmujących się badaniami nad edukacją. Warto podkreślić, że Polskie Towarzystwo Pedagogiczne jest członkiem EERA.

European Educational Research Association powstało w 1994 roku jako wynik dyskusji toczących się między licznymi europejskimi towarzystwami, zajmującymi się tą problematyką. Początkowo siedzibą stowarzyszenia była Szkocja, obecnie (od 2008 roku) mieści się ono w Niemczech, w Berlinie. EERA jest częścią WERA, czyli World Educational Research Association. Misją EERA jest promowanie europejskich badań nad edukacją, a także wspieranie współpracy między stowarzyszeniami a badaczami.

EERA została ufundowana jako przykład uczącego się społeczeństwa, którego głównymi celami są:

- popieranie współpracy między badaczami edukacji w Europie;
- promowanie komunikacji między badaczami edukacji a międzynarodowymi organizacjami, takimi jak: Unia Europejska, Rada Europy, OECD i UNESCO;
- polepszanie współpracy między stowarzyszeniami zrzeszającymi badaczy edukacji a instytucjami w Europie;

- szerzenie wyników badań i podkreślenie wkładu badaczy edukacji w politykę i praktykę.

European Educational Research Association oprócz corocznej konferencji organizuje również sezonowe szkoły, które poświęcone są problematyce pisarstwa naukowego lub metodologii. Przeznaczone są one dla doktorantów, którzy chcieliby pogłębić swoją wiedzę w tych kwestiach.

W ramach konferencji ECER obrady odbywają się w następujących formach: sympozja, okrągłe stoły, panele, sesje problemowe, tzw. sieci¹ i sekcje plakatowe. W toczonych dyskusjach, których problematyka ściśle powiązana jest z przewodnim tematem konferencji, biorą udział zarówno teoretycy, jak i praktycy, a także reprezentanci różnych instytucji europejskich. W 2010 i w 2013 roku podczas konferencji odbyły się również sesje WERA. W Helsinkach w ramach tej sesji wystąpienia miały trzy badaczki: z Hiszpanii, Holandii i Niemiec. Pierwsza uczestniczka mówiła o roli szkoły w podtrzymywaniu procesu edukacyjnego u dzieci pochodzących z rodzin migrantów, którzy żyją oddzielnie w różnych krajach. Druga prelegentka pochyliła się nad problemem konstruowania i rekonstruowania kultury przez instytucje edukacyjne dla młodych imigrantów. Swoje wystąpienie oparła na udzieleniu odpowiedzi na pytanie: w jaki sposób młodzi migranci nie tylko są produktami kultury, ale jak ją produkują? Trzecia natomiast zmierzyła się z problemem edukacyjnych nierówności w kontekście międzynarodowej mobilności i różnorodności praktyk migracyjnych.

Podczas konferencji w Stambule w 2013 roku uczestnicy sesji WERA zastanawiali się, w jaki sposób młodzi badacze są wspierani przez instytucje i profesjonalne stowarzyszenia w uczestnictwie w międzynarodowej scenie badawczej.

W ramach konferencji ECER odbywają się dwa wydarzenia naukowe. Pierwsze przeznaczone jest przede wszystkim dla początkujących badaczy i trwa półtora dnia. Do 2010 roku nosiło ono nazwę Pre-Conference. Obecnie zaś jest to Emerging Researchers' Conference. W ramach tej konferencji dwudziestu najbardziej obiecujących młodych naukowców otrzymuje jednorazowe stypendium, którego fundatorem jest wydawnictwo SAGE. Wynosi ono obecnie 500 euro. Dodatkowo laureaci stypendium SAGE'a otrzymują również sfinansowanie kosztów uczestnictwa w konferencji. Podczas Emerging Researchers' Conference uczestnicy mogą wziąć udział w warsztatach, skupiających się przede wszystkim na doskonaleniu umiejętności pisarskich.

Drugie wydarzenie naukowe trwa trzy i pół dnia i określane jest mianem Main Conference. Mogą w nim partycypować zarówno początkujący, jak i doświadczeni badacze.

W ramach tego wydarzenia toczonych jest wiele dyskusji nad problematyką zarysowaną w temacie danej konferencji. Prelegenci mogą ubiegać się o nagrody za najlepsze wystąpienie i najlepszy plakat. Nagrody pieniężne w obydwu przypadkach wynoszą również 500 euro. Laureaci nagrody za najlepsze wystąpienie

¹ Sieć jest odpowiednikiem sekcji problemowej.

oprócz nagrody pieniężnej otrzymują także możliwość darmowej publikacji swojego artykułu na łamach *European Educational Research Journal*.

Podczas Main Conference prowadzonych jest co roku około 30 sieci. Skupiają one uczestników, którzy chcą zaprezentować swoje badania i wymienić się spostrzeżeniami z innymi badaczami zajmującymi się daną tematyką. Przykładowymi sieciami są: Edukacja Włączająca; Otwarte Nauczanie: Media, Środowiska i Kultury; Społeczna Sprawiedliwość; Edukacja Międzykulturowa; Filozofia Edukacji; Społeczność, Rodziny i Nauczanie w Badaniach Edukacyjnych; Badania nad Partnerstwem w Edukacji; Historia Edukacji; Etnografia; Badania nad Prawami Dzieci w Edukacji; Socjologia Edukacji; Edukacyjne Przywództwo itp. Wszystkie sieci prowadzone są równocześnie każdego dnia konferencji i trwają cały dzień. W ramach obrad sieci, które trwają półtora godziny, prezentują się średnio trzy osoby.

W programie konferencji przewidziane są również wydarzenia, które mają na celu zacieśnienie więzi między uczestnikami, a także zapoznanie ich z kulturą danego kraju.

W 2010 roku ECER została zorganizowana w Helsinkach. Instytucja goszczącą był The University of Helsinki. Problematyka konferencji dotyczyła edukacyjnej i kulturowej zmiany. Skupienie się na tej kwestii powodowane było trwającym od kilku lat wzrostem migracji i związaną z tym zmianą kulturową. Jest to zagadnienie niezwykle istotne dla instytucji edukacyjnych, które coraz częściej muszą uwzględnić kontekst kulturowy w swojej polityce i działaniach. Położono więc nacisk na to, jak zmiany kulturowe wpływają na sposób kształcenia dzieci, młodzieży i dorosłych w systemie edukacji formalnej i nieformalnej. Tej problematyce poświęcone były cztery wystąpienia plenarne: Floya Anthias (Roehampton University, London, UK), *Intersections and Translocations: New Paradigms for Thinking About Identities and Inequality*; Marie Verhoeven (University of Louvain, Belgium), *Dealing with Cultural Diversity in Education: Global Narratives, Local Policies and Experience*; Lisbeth Lundahl (Umeå University, Sweden), *Paving the Way into The Future?* Fazal Rizvi (University of Illinois, USA), *Re-Thinking Issues of Diversity within the Context of an Emergent Transnationalism*.

W helsińskiej konferencji uczestniczyło 1 750 badaczy z 70 krajów świata, którzy zaprezentowali 1650 wystąpień. Abstrakty, które nadsyłano, były oceniane przez 226 recenzentów, pochodzących z 35 krajów.

W kolejnym roku konferencja odbywała się w Berlinie. Instytucją goszczącą był Freie Universität. Problematyka tego wydarzenia naukowego dotyczyła miejskiej edukacji. Organizatorzy skupili się na miastach, ponieważ postrzegali je jako swoistego rodzaju *szklarnie* dla zmian i reform w edukacji nie tylko w Europie, ale również i w całym świecie. Problematyka miejskiej edukacji jest niejednoznaczna, ponieważ z jednej strony miasta uważane są za miejsca promujące nowoczesny styl życia. Z drugiej zaś strony wiąże się je z szerzeniem

uniformizacji życia. Niezaprzeczalnie wpływają one na życie i edukację ludzi na każdym szczeblu rozwoju. Z tego też względu stanowią niezmiernie istotne zagadnienie dla badaczy zajmujących się edukacją. Tę interesującą problematykę podjęli w swoich wystąpieniach zaproszeni goście: Saskia Sassen (Columbia University, USA), *The City: Its Return as a Lens into Larger Economic and Technological Histories*; Jaap Dronkers, Rolf van der Velden and Allison Dunne (Maastricht University & GHK Consulting Ltd), *Why Immigration Students are Better off in Certain Types of Educational System or Schools than in Others?* Elisabeth Öhrn (University of Gothenburg, Sweden), *Urban Education and Segregation: Responses from Young People*.

W zorganizowanej w Berlinie konferencji uczestniczyło 2 219 osób, pochodzących z 49 krajów.

W 2012 roku konferencja odbywała się w pięknej andaluzyjskiej miejscowości Cádiz. Gospodarzem tym razem był University of Cádiz. Obrady skupiły się wokół problematyki: *The Need for Educational Research to Champion Freedom, Education and Development for All*. Powodem podjęcia tego zagadnienia były kluczowe wydarzenia, które naznaczyły wejście w nowe millennium. Chodzi przede wszystkim o światowe kryzysy ekonomiczne, wzrost migracji i liczebności uchodźców, a także o wpływ nieograniczonej komunikacji za pośrednictwem Internetu. Wieloaspektowość zachodzących zmian powoduje, że należy zastanowić się nad rolą badań edukacyjnych jako środka gwarantującego i zabezpieczającego wolność oraz promującego edukację i wszechstronny rozwój obywateli całego świata. Nad tym zagadnieniem, w sposób szczególnie pochylił się czterech zaproszeni goście: Rosi Braidotti (Utrecht University, the Netherlands), *What is 'the Human' about the Humanities Today?* Marcelo Caruso (Humboldt University, Berlin), *Two Different Realm. Politics and Educational Knowledge in European History*; Gita Steiner-Khamsi (Teachers College, Columbia University, New York), *What is Wrong with the What-Went-Right Approach in Educational Policy?* Fuensanta Hernandez Pina (Universidad de Murcia, Spain), *Constitution, Education and Research*.

Do Cádiz zjechało 2 289 uczestników z całego świata. Reprezentowali oni 68 krajów.

W tym roku ECER odbywała się w różnorodnym kulturowo Stambule. Gospodarzem spotkania był Bahçeşehir University. Temat, wokół którego skupiły się wystąpienia uczestników, to kreatywność i innowacja w badaniach edukacyjnych. Podjęcie tej problematyki wynika z faktu, iż zarówno Unia Europejska, jak i rządy poszczególnych państw upatrują w innowacyjności niezmiernie ważny czynnik dla rozwoju społeczeństwa wiedzy. Wpływa on korzystnie nie tylko na wzrost gospodarczy, ale również na dobre samopoczucie społeczne, jak i indywidualne obywateli. Z tego też względu innowacja staje się ważnym zagadnieniem dla edukacji. Od badań edukacyjnych, nauk społecznych i humanistycznych oczekuje się, aby znalazły rozwiązanie, w jaki sposób rozwijać kreatywną i innowacyjną

edukację, aby mogła stać się ona środkiem rozwijania kreatywnych kompetencji i innowacyjnych zdolności u reprezentantów nowej generacji. Wykłady plenarne wygłosiło czterech zaproszonych gości: Lene Tanggaard Pedersen (Aalborg University, Denmark), *A Situated Model of Creative Learning*; Hasan Şimşek (Bahçeşehir University, Istanbul, Turkey), *A Critical Evaluation of Education Research and Scholarship*; Riel Miller (Head of Foresight for UNESCO, Paris, France), *Uncertainty, Learning and Worth: Imagining Non-Industrial Futures*; Morwenna Griffiths (University of Edinburgh, United Kingdom), *Encouraging Imagination and Creativity in Teaching Profession*.

W konferencji uczestniczyło 2 204 badaczy i przedstawicieli różnych instytucji rządowych i pozarządowych.

Na przestrzeni czterech lat mojego uczestnictwa w tej konferencji okazało się, że niewielu Polaków bierze w niej cykliczny udział. Należy podkreślić, że największym zainteresowaniem cieszyła się ona w 2012 roku, kiedy szesnastu polskich badaczy zaprezentowało interesujące projekty badawcze. Tylko część naukowców przyjeżdża regularnie. Polscy badacze, którzy uczestniczą w ECER wywodzą się z następujących środowisk akademickich: Akademia Pomorska w Słupsku, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Gdański (najliczniej reprezentowana polska uczelnia), Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Łódzki.

W 2014 roku ECER organizowany będzie w Portugalii, w miejscowości Porto. Konferencja odbywać się będzie w budynkach University of Porto. Tematem przewodnim będzie przeszłość, teraźniejszość i przyszłość badań edukacyjnych w Europie. Nabór zgłoszeń rozpoczął się 1.12.2013 roku.

